

HANDLEIDING

Leerjaar 2

Algemeen

Het project *B van Baantjer* is een initiatief van Mira Media naar een idee van François Stienen en Ad van Dam. Mira Media ontwikkelt projecten die een brug slaan tussen media en de multiculturele samenleving. Het lesmateriaal werd ontwikkeld door Marieke Middelkoop en François Stienen. De cd-rom werd gerealiseerd door TWV Media, Barend Verheijen en Pepijn Wilbers, met dank aan Sjouercasting. Projectleider: Ad van Dam (Mira Media)

De televisieserie *Baantjer* wordt geproduceerd door Endemol Nederland en uitgezonden bij RTL 4. Met dank aan Peter Römer, Endemol Nederland en Uitgeverij De Fontein.

© & TM 2004 Licensed by RTL Nederland S.A. and Endemol Nederland bv.

Ontwikkelaars

Dit project werd ontwikkeld door Marieke Middelkoop en François Stienen. Marieke Middelkoop is werkzaam als docente Nederlands op Tessenderlandt (vmbo) in Breda. Zij was voorheen werkzaam bij het voormalige LOKV (landelijk instituut voor kunsteducatie) en heeft een ruime ervaring als ontwikkelaar van lespakketten voor filmeducatie. François Stienen is onderwijskundige en werkt momenteel als tekstschrijver en freelance (film-)journalist voor diverse media. Hij ontwikkelde meerdere lespakketten voor filmeducatie en was als coscenarist verantwoordelijk voor de *Baantjer*-aflevering die in dit lespakket centraal staat.

Leerjaar

De lessen zijn bestemd voor het *tweede leerjaar* van het vmbo, met differentiatiemogelijkheden voor verschillende niveaus. Bij de samenstelling van het lesmateriaal is een multiculturele klas als uitgangspunt genomen.

Aantal lessen en lesweken

Het project omvat zes lessen van vijftig minuten, met een aantal huiswerkopdrachten.

Type project

B van Baantjer is een multimediaal project rond politseries (krimi's) in het algemeen en de tv-serie *Baantjer* (Endemol/RTL4) in het bijzonder.

Doel van het project

Het doel van het project is leesbevordering door middel van het bekijken en analyseren van tv-krimi's en het lezen van scenario's en misdaadboeken. Door te kijken naar (scènes uit) een politserieserie en het lezen van (passages uit) het bijbehorende scenario en misdaadboeken krijgen leerlingen inzicht in de structuur, de personages en andere aspecten van krimi's. Tegelijk richt het project zich op het aanleren van een kritische en analytische houding bij het kijken naar en lezen van detectives en de personages die erin voorkomen. In de lessen wordt tevens ingegaan op het verschil tussen fictie en werkelijkheid.

Materialen

In het project wordt gewerkt met werkbladen, een cd-rom, een videoband en een boek uit de serie *De Cock* van A. Baantjer.*

Betrokkenen

De docent Nederlands geeft de lessen. Naast het fictieonderwijs binnen het vak Nederlands heeft dit project thematische raakvlakken met maatschappijleer, media-educatie en ckv.

Achtergrondinformatie

Tv-serie als fictie

Een tv-serie is net als een boek, een film, een toneelstuk of een strip een volwaardig genre binnen het fictieonderwijs. Soaps, comedy's en krimi's worden in dit verband ook wel omschreven als voorbeelden van de categorie 'populaire niet-schriftelijke fictie'.

Uit de meeste onderzoeken blijkt dat jongeren het leuk vinden om naar tv te kijken. Met een gemiddelde van zes en een half uur per week besteden ze hieraan veel tijd. Soaps zijn veruit het populairst onder jongeren, zowel autochtoon als allochtoon, maar ook comedy's en krimi's worden goed bekeken.

Kenmerken van een krimi

De krimi — ook wel 'politiserie' of 'misdadserie' genoemd — is een oud en populair televisiegenre. De afleveringen zijn doorgaans realistisch vormgegeven en snijden actuele, herkenbare thema's aan. Net als in geschreven detectives draait het in politseries om verhalen over leven en dood, goed en kwaad en waarheid en leugen. Hoewel er duidelijke verschillen zijn tussen de diverse krimi's op de Nederlandse tv, is er ook een aantal overeenkomsten. Alle krimi's spelen zich af in een grote stad en het politieteam heeft een vaste samenstelling van ongeveer zes mensen, waaronder meestal een of twee leden van een etnische minderheid. Elke aflevering is een afgerond, op zichzelf staand verhaal, waarin een misdaad, meestal een moord, centraal staat. De scenario's van krimi's worden geschreven door speciale teams van scenaristen. Bekende Nederlandse krimi's zijn *Baantjer* (RTL4), *Russen* (KRO), *Spangen* (TROS) en *Grijpstra & De Gier* (RTL4).

Structuur en 'making of' van de serie Baantjer

Uitgangspunt voor de lessen in dit project is de bekende tv-serie *Baantjer*, die door Endemol geproduceerd wordt en door RTL4 wordt uitgezonden.

De naam van de serie is weliswaar ontleend aan de gelijknamige serie boeken, maar de verhalen houden er geen verband mee. Er is dus geen sprake van het verfilmen van de boeken van schrijver Appie Baantjer.

De structuur van *Baantjer* is, net als bij andere tv-series, vastgelegd in een zogenaamd **format**. In het geval van *Baantjer* is het format bedacht door Peter Römer, die werkzaam is bij Endemol. Hij is de zoon van hoofdrolspeler Piet Römer.

In een format staat precies beschreven waaraan elke aflevering ten minste moet voldoen, bijvoorbeeld op hoeveel locaties er gefilmd wordt, hoeveel vaste personages en hoeveel gastrollen er zijn en langs welke lijnen het verhaal zich ontwikkelt. In *Baantjer* vertrekt De Cock samen met Vledder op een gegeven moment bijvoorbeeld altijd naar het café van Lowietje. Onder het genot van een glaasje cognac komt hij daar tot de oplossing van de moord. Een ander altijd terugkerend element is dat hij zich voorstelt als De Cock met 'Ceeeeooeekaa'.

Een tweede belangrijk onderdeel van iedere tv-serie is de **casting**. Het gaat hierbij om het zoeken van de acteurs die de rollen gaan spelen. Hiervoor is de *casting director* verantwoordelijk. *Baantjer* kent een aantal vaste acteurs, onder wie Piet Römer, die De Cock speelt, en Victor Reinier, die Vledder speelt. Per aflevering is er daarnaast een aantal gastacteurs die de rollen van de vermoorde en de verdachten spelen. Deze acteurs spelen telkens maar in een aflevering mee. In sommige afleveringen doen bekende Nederlanders mee.

Voor wie zich echt wil verdiepen in *Baantjer* is er een handig boekje '*Dossier Baantjer*' (uitgeverij De Fontein), geschreven door Peter Römer. Er is ook een uitgebreide en informatieve website: www.baantjer.net. Het boek is niet meer leverbaar, maar mogelijk nog wel te leen via de Openbare Bibliotheek.

Misdaadliteratuur

Het misdaadgenre kan onderverdeeld worden in diverse subgenres. Veel voorkomende genre-aanduidingen zijn: politieroman, spionage, thriller en private eye. Met name thrillers zijn er tegenwoordig in allerlei variaties, van historische thrillers tot literaire thrillers. Op de website www.crimezone.nl is hierover veel informatie te vinden.

Misdaadboeken genieten niet alleen een grote populariteit, de laatste jaren is er ook sprake van literaire erkenning. Misdaadschrijvers winnen literaire prijzen en zelfs een literaire uitgever als De Bezige Bij geeft misdaadboeken uit onder de noemer 'superieure suspense'.

De maand juni is sinds enige jaren de Maand van het spannende boek. In die maand verschijnen verschillende speciale bijlagen, waaronder 'de Thrillerkrant' en de uitgebreide 'Detective & Thrillergids' van *Vrij Nederland*.

Boekentips

Boekentips bij dit project vindt u op www.bazarweb.nl.

Overzicht van de lessen

Het project omvat zes lessen. Het is belangrijk om de lessen in de onderstaande volgorde te behandelen. In de lessen onderzoeken de leerlingen zelf wie van de verdachten uit de Baantjer-aflevering de dader is. Aan het eind van elke les wordt besproken wie volgens de leerlingen de mogelijke dader is.

Les 1 Casting: kennismaken met de verdachten

Doel: De leerlingen maken met behulp van een interactieve casting kennis met de hoofdverdachten van de *Baantjer*-aflevering. Ze leren welke factoren een rol spelen bij de vertaling van een fictief karakter naar een acteur (uiterlijk, uitstraling, acteertalent).

Les 2 Kenmerken van een krimi

Doel: De leerlingen leren de belangrijkste kenmerken van het krimigenre. Ze leren de verschillen kennen tussen diverse series op tv (krimi's, soaps en comedy's).

Les 3 Fictie en werkelijkheid

Doel: De leerlingen leren dat verhalen uit de werkelijkheid aan de basis staan van misdaadboeken en politseries. Ze krijgen inzicht in de relatie tussen fictie en werkelijkheid.

Les 4 Personages en vooroordelen

Doel: De leerlingen leren de verschillende personages kennen die specifiek bij het krimigenre horen. Ze leren kritisch te kijken naar uiterlijke kenmerken en vooroordelen.

Les 5 Over lezen en kijken

Doel: De leerlingen krijgen inzicht in verschillende tekstvormen. Ze leren wat het verschil is tussen lezen en kijken.

Les 6 Het hele verhaal: De Cock en de stuurloze moord

Doel: De leerlingen kunnen alles wat ze geleerd hebben evalueren door de complete aflevering te bekijken. Na afloop kunnen ze het evaluatieverslag invullen en opnemen in hun fictiedossier.

Houd u er rekening mee dat steeds de volledige 50 lesminuten nodig zijn om alle onderdelen van de les te behandelen. Eventueel kunt u een of meerdere opdrachten uit een les weglaten, inkorten of als huiswerkopdracht opgeven. U kunt desgewenst ook een extra lesuur aan het project besteden.

Lesbeschrijvingen

Les 1 Casting: kennismaken met de verdachten

Doel

De leerlingen bepalen zelf welke acteur zij het meest geschikt vinden om een fictief karakter te spelen.

De leerlingen leren onderscheid te maken tussen uiterlijk, uitstraling en acteertalent.

Materiaal

Benodigde materialen voor deze les:

- voor elke twee leerlingen een computer met cd-romdrive, geluid en twee koptelefoons;
- cd-rom *B van Baantjer*; hierop staan een uitgebreidere handleiding en bijzonderheden over de installatie (te bestellen via www.bazarweb.nl);
- tekstbladen en werkbladen voor elke leerling (te bestellen via www.bazarweb.nl).

Vorbereiding

Kijk in de weken voordat u met de lessen begint iets gerichter televisie, met name naar krimi's. Lees de achtergrondinformatie.

Bekijk op de videoband de volledige aflevering van *Baantjer* 'De Cock en de stuurloze moord' (seizoen 8, uitgezonden op 18-10-2002). In dit project worden negen fragmenten uit deze aflevering gebruikt in de lessen.

Het woord 'stuurloos' heeft een dubbele betekenis. Het verwijst naar een bekende roeiterm: 'zonder stuurman' en betekent letterlijk: iemand die zichzelf niet in de hand heeft.

Reserveer het computerlokaal en laat de cd-rom installeren op alle computers. Afspelen van de cd-rom via het netwerk kan problemen geven, omdat de cd-rom veel videofragmenten bevat die vrijwel gelijktijdig gebruikt zullen worden. Let erop dat alle computers geluid weergeven. Op de cd-rom staan meer dan zeventig fragmenten met gesproken tekst.

Activiteiten

1 Introductie - klassikaal - 5 minuten

Begin de les met een toelichting op het doel van het project. Verdeel de klas in groepjes van twee (afhankelijk van het aantal beschikbare computers).

2 Werken met de cd-rom - tweetallen - 40 minuten

Laat de leerlingen eerst de synopsis op de cd-rom lezen.

Het gebruik van de cd-rom wijst zichzelf. Leerlingen kiezen zelf acteurs bij rollen. Hierbij zetten zij alle stappen die bij een echt castingproces ook worden gezet. Een virtuele regisseur loodst hen door de cd-rom:

Stap 1: Kies een rol - 5 min

Aan het begin van de cd-rom bepalen de leerlingen voor welke rol zij een acteur gaan casten. Zorg ervoor dat niet alle leerlingen dezelfde rol kiezen.

Stap 2: Uiterlijk - 5 min

De leerlingen selecteren in een database op basis van objectieve criteria (leeftijd, sekse et cetera) zes geschikte acteurs.

Stap 3: Uitstraling - 10 min

De leerlingen bepalen welke uitstraling een acteur moet hebben (blij, vrolijk, dreigend et cetera) en selecteren op basis van foto's en cv's drie acteurs die hier het meest aan voldoen.

Stap 4: Acteertalent - 10 min

De leerlingen beoordelen samen met de virtuele regisseur hoe een bepaalde scène gespeeld moet worden (heel boos of juist met ingehouden woede) en beslissen op basis van echte beelden van een screentest welke acteur het meest geschikt is voor de rol.

Snelle leerlingen kunnen aan het eind van deze stap ook acteurs voor andere rollen gaan casten (en dus terug naar stap 1).

Stap 5: Resultaat - 5 min

De leerlingen bekijken hoe de door hen bij de screentest gebruikte scène met de door hen gekozen acteur er in het echt uitziet.

Stap 6: Analyse - 10 min

De leerlingen bekijken of ze het eens zijn met de keuze van de virtuele regisseur voor de acteurs voor een andere rol en leggen uit waarom wel/niet. Hiervoor is kennis van de stappen één tot en met vier onontbeerlijk.

De leerlingen kunnen hun werk bewaren. De bestanden kunnen ook ter controle naar de docent worden gestuurd.

③ **Afsluiting, huiswerk/extra - klassikaal/individueel - 5 minuten**

Bespreek kort de ervaringen na met het werken met de cd-rom. Wat hebben de leerlingen geleerd?

Laat de leerlingen een bekende Nederlander kiezen die volgens hen het meest geschikt is voor de rol van rechercheur Keizer. Laat hen zelf een dossier samenstellen met foto's, cv en een verklaring waarom deze BN-er het juiste uiterlijk, uitstraling en acteertalent heeft voor deze rol.

Les 2 Kenmerken van een krimi

Doel

De leerlingen leren kenmerken van het krimigenre.

De leerlingen leren verschillen kennen tussen fictie en non-fictie.

Materiaal

Benodigde materialen voor deze les:

- videoband met fragmenten van *Baantjer* (fragment 1 t/m 3) (te bestellen via www.bazarweb.nl);
- werkbladen en tekstbladen voor elke leerling.

Vorbereiding

Per les is onder 'Woorden' een omschrijving gegeven van een aantal lastige vaktermen. Besteed tijdens de les zo mogelijk meerdere keren expliciet aandacht aan de betekenis van

deze woorden. Schrijf ze eventueel op het bord en laat de leerlingen de betekenis op het werkblad invullen.

Reserveer een televisie en videorecorder.

Activiteiten

❶ *Klassengesprek - klassikaal - 10 minuten*

Vraag de leerlingen welke tv-programma's ze kennen. Schrijf de titels door elkaar op het bord. (*Journal*, *GTST*, *Studio Sport*, *Friends*, *SamSam*, *Baantjer*, et cetera). Maak samen met de leerlingen een verdeling in *fictie* en *non-fictie*. Verdeel daarna de fictieprogramma's in *soap*, *comedy* en *krimi*. Bespreek de belangrijkste verschillen.

❷ *Fragmenten bekijken en opdrachten maken - klassikaal en individueel - 35 minuten*

Laat de leerlingen opdracht 1 op werkblad 1 maken. Toon vervolgens videofragment 1 (openingscène). Vertel daarna dat elke aflevering van de krimi *Baantjer* begint met het vinden van een lijk. Daarna volgt altijd de leader van Baantjer. Maak klassikaal opdracht 2 van werkblad 1. Vertel de leerlingen zo nodig dat na het vinden van het lijk altijd het politieonderzoek volgt. Aan het eind van de aflevering wordt de moord door De Cock opgelost en zie je in een flashback hoe de moord zich voltrok.

Toon videofragment 2 (leader + scène twee). Vertel de leerlingen dat de leader het stukje film is waarin alle medewerkers genoemd worden en waarin beelden voorkomen uit andere afleveringen. De leader bevat ook de titel van de nieuwe aflevering en de vaste herkenningmelodie van *Baantjer*. Laat de leerlingen individueel opdracht 3A maken. Bespreek de resultaten klassikaal, schrijf alle woorden rondom het woord *Baantjer* op het bord. Maak daarna samen opdracht 3B.

Maak klassikaal of in groepjes opdracht 4 op werkblad 1. De leerlingen lezen een scène uit het script van deze aflevering. Ze doen hierbij hetzelfde als de acteurs als deze hun tekst oefenen. Bekijk daarna samen videofragment 3 ('De eerste verdachte'). Het is de scène die de leerlingen gelezen hebben. Bespreek de verschillen tussen het lezen van de tekst en de manier waarop de acteurs hun rol spelen.

Besteed tijdens deze les expliciet aandacht aan onderstaande begrippen. Laat de leerlingen de betekenis invullen op werkblad 1.

Woorden

de krimi	= misdaadserie
de locatie	= plaats waar het verhaal zich afspeelt
het personage	= verzonden persoon (voor een film, boek, toneelstuk)
de comedy	= verhaal gemaakt om mensen te amuseren.
de leader	= herkenningsbeelden en -muziek van een film of tv-serie
het fragment	= kort stukje uit een verhaal, film of boek
het kenmerk	= eigenschap, karaktertrek
het motief	= reden om iets te doen
de verdachte	= mogelijke dader
het scenario	= tekst die de inhoud van een film of tv-serie beschrijft

❸ *Nabespreking en afsluiting - klassikaal - 5 minuten*

Bespreek de les kort na. Waar ging het over en wat hebben de leerlingen geleerd?

Afhankelijk van het niveau van de leerlingen kunt u eventueel de B⁺-opdracht op werkblad 1 thuis laten maken.

Les 3 Fictie en werkelijkheid

Doel

De leerlingen leren dat verhalen uit de werkelijkheid vaak de basis vormen van misdaadboeken en politseries.

De leerlingen krijgen inzicht in de relatie tussen fictie en werkelijkheid.

Materiaal

Benodigde materialen voor deze les:

- videoband met fragmenten van *Baantjer* (fragment 4);
- tekstbladen en werkbladen voor elke leerling;
- aantal jeugdmisdaadboeken, waaronder ten minste één *Baantjer*-boek. Het nieuwste boek van *Baantjer* kunt u voor al uw leerlingen met korting bestellen via www.bazarweb.nl.

Vorbereiding

Reserveer een televisie en videorecorder. Verzamel, in overleg met de media- of bibliothecaris, jeugdmisdaadboeken (minimaal één boek per twee leerlingen), waaronder minstens één *Baantjer*-boek, in de schoolbibliotheek. Stal de boeken voor het begin van de les uit op een tafel.

Activiteiten

1 Klassengesprek - klassikaal - 10 minuten

Vraag de leerlingen naar de verschillen tussen fictie- en non-fictieprogramma's op televisie. Bespreek kort de betekenis van de moeilijke woorden uit les 2.

Introduceer jeugdboeken over misdaad. Laat het boek van *Baantjer* zien en leg het verschil uit met de serie. *Baantjer* is de naam van de schrijver van de boeken. In de boeken komen dezelfde hoofdpersonen voor als in de televisieserie, waaronder De Cock en Vledder. Bepaalde vaste verhaalelementen zijn ook vrijwel letterlijk overgenomen, zoals het grapje De Cock met Cee-oo-cee-kaa en het vaste bezoek aan de bar van Lowietje. De verhalen en de plot uit de boeken zijn echter niet hetzelfde als de tv-serie. De 'tv-*Baantjer*' wordt door een team van scenarioschrijvers bedacht en geschreven.

Laat de leerlingen individueel of in tweetallen een misdaadboek van de tafel kiezen.

2 Opdrachten maken en fragmenten bekijken - klassikaal en individueel - 35 minuten

Laat de leerlingen individueel of in tweetallen opdracht 1 van werkblad 2 maken.

Vraag de leerlingen of ze weten waar schrijvers van (misdaad)literatuur of krimi's/tv-series hun ideeën en verhalen vandaan halen.

Vaak putten schrijvers uit de werkelijkheid om hun verhaal zo geloofwaardig mogelijk te maken. De motieven waarom mensen iemand willen vermoorden, maar ook het onderzoek dat de politie uitvoert, moeten hetzelfde zijn als in de werkelijkheid. De motieven zijn meestal wraak, jaloezie, angst, geld en liefde. Vaak is een krantenbericht het uitgangspunt. Hoe het verhaal verder gaat, bedenken de schrijvers zelf. Dat is dus niet echt gebeurd, maar volgt wel de *regels* van de werkelijkheid.

Laat de leerlingen individueel opdracht 2 van werkblad 2 maken. *Let op:* de leerlingen hebben werkblad 3 in les 4 nog een keer nodig! Verwijs bij opdracht 2d naar de ervaringen met casting op de cd-rom in les 1.

Leg uit dat een scenarioschrijver voor ieder personage andere eigenschappen bedenkt.

Bespreek wat de verschillen zijn tussen de personages die de leerlingen tot nu toe in de fragmenten gezien hebben, zoals Shada (fragment 2) en Van de Burg, de vader van Evelien (fragment 3). Leg uit dat personages herkenbaar zijn door bepaalde karaktertrekken en

lichaamskenmerken. Bekijk samen videofragment 4 (Verhoor van Shada en Evelien). Laat de leerlingen individueel opdracht 3A van werkblad 2 maken. Maak opdracht 3B en C klassikaal. Turf het aantal verdenkingen per verdachte op het bord.

Besteed tijdens deze les expliciet aandacht aan onderstaande begrippen. Laat de leerlingen de betekenis invullen op werkblad 2.

Woorden

de acteur	= toneelspeler
de fictie	= verzonnen verhaal
de non-fictie	= echt gebeurd verhaal of voorval
de thriller	= spannend verhaal
de spionage	= geheime informatie stelen van een (politieke) tegenstander
de detective	= politieman met geheime opdracht
de eerwraak	= iemand iets ergs aandoen om de eer van de familie te redden

⑤ *Nabespreking en afsluiting - klassikaal - 5 minuten*

Besprek de les kort na. Waar ging het over en wat hebben de leerlingen geleerd?

Afhankelijk van het niveau van de leerlingen kunt u eventueel de B⁺-opdracht op werkblad 2 (thuis) laten maken.

Les 4 Personages en vooroordelen

Doel

De leerlingen leren de verschillende personages kennen die specifiek bij het krimigenre horen. De leerlingen leren kritisch te kijken naar uiterlijke kenmerken en vooroordelen.

Materiaal

Benodigde materialen voor deze les:

- videoband met fragmenten van *Baantjer* (fragment 5 en 6);
- tekstbladen en werkbladen voor elke leerling.

Vorbereiding

Reserveer een televisie en videorecorder.

Activiteiten

① *Klassengesprek - klassikaal - 5 minuten*

Besprek kort wat in de vorige les aan de orde is geweest. Besprek ook de betekenis van de moeilijke woorden uit les 3.

Vertel dat het volgende fragment gaat over een vooroordeel. Vraag de leerlingen of ze weten wat een vooroordeel is. Besprek het verschil tussen meningen, feiten en vooroordelen. Weten de leerlingen zelf een aantal vooroordelen? Vraag hen of een vooroordeel gebaseerd is op een mening of op een feit.

② *Fragmenten bekijken en opdrachten maken - klassikaal en individueel - 40 minuten*

Toon videofragment 5 (Verhoor van Hanish). In dit fragment komt het vooroordeel tot uiting dat alle allochtonen crimineel zijn. Laat de leerlingen individueel opdracht 1 van werkblad 4 maken.

Maak klassikaal of in groepjes opdracht 2 van werkblad 4. De leerlingen lezen in groepjes een scène uit het script van deze aflevering. Toon daarna videofragment 6 (Tweede gesprek met Shada en Evelien). Dit is hetzelfde fragment als de leerlingen gelezen hebben. Laat de leerlingen individueel opdracht 3 van werkblad 4 maken. Vertel vooraf dat producenten op basis van de omschrijvingen van de types acteurs zoeken bij een castingbureau. Verwijs bij deze opdracht naar de ervaringen met de cd-rom in les 1. Bespreek klassikaal de vragen van opdracht 4 op werkblad 4.

Besteed tijdens deze les expliciet aandacht aan onderstaande begrippen. Laat de leerlingen de betekenis invullen op werkblad 4.

Woorden	
de wraak	= kwaad met kwaad beantwoorden
de collega	= iemand die hetzelfde werk doet of die bij hetzelfde bedrijf werkt
het vooroordeel	= mening die niet gebaseerd is op feiten
het feit	= wat echt gebeurd is
de mening	= persoonlijk oordeel
het argument	= reden waarom je een bepaalde mening hebt
de autochtoon	= iemand die in Nederland is geboren
de allochtoon	= iemand die uit een ander land komt of iemand van wie de ouders uit een ander land komen
de biografie	= korte omschrijving van een personage 'biografie' heeft voor scenarioschrijvers een andere betekenis: een korte samenvatting van de achtergronden en eigenschappen van een personage.

③ *Nabespreking en afsluiting - klassikaal - 5 minuten*

Bespreek de les kort na. Waar ging het over en wat hebben de leerlingen geleerd? Afhankelijk van het niveau van de leerlingen kunt u eventueel de B⁺-opdracht op werkblad 4 (thuis) laten maken.

Les 5 Over lezen en kijken

Doel

De leerlingen krijgen inzicht in verschillende tekstvormen zoals boeken en tv-scenario's. De leerlingen denken na over het verschil tussen het lezen en het bekijken van een verhaal.

Materiaal

- Benodigde materialen voor deze les:
- videoband *B van Baantjer* (fragment 7 t/m 9);
 - tekstbladen en werkbladen voor elke leerling.

Vorbereiding

Reserveer een televisie en videorecorder.

Activiteiten

① *Klassengesprek - klassikaal - 5 minuten*

Bespreek kort wat in de vorige les aan de orde is geweest. Besteed ook aandacht aan de betekenis van de moeilijke woorden uit les 4. Bespreek klassikaal wie tot nu toe de verdachten zijn en wie volgens de leerlingen de dader is (zet de score op het bord).

② *Opdrachten maken en fragmenten bekijken - klassikaal en individueel - 40 min*

Geef een toelichting op het thema van deze les: boeken en tv-series vertellen verhalen. Een boek vertelt een verhaal op een andere manier dan een tv-serie. Vraag de leerlingen welke verschillen er volgens hen zijn. Een boek vertelt met woorden, een tv-serie vertelt met beelden, geluid, stemmen en muziek. Er zijn dingen die je in een boek wel kunt schrijven, maar in een tv-serie niet kunt laten zien.

Maak klassikaal opdracht 1 van werkblad 5. Lees de twee tekstjes zelf voor of laat een of verschillende leerlingen deze voorlezen. Bekijk daarna samen videofragment 7 (De Cock loopt op de brug).

Introduceer de inhoud van het volgende videofragment. Hierin komt de vijfde en laatste verdachte in beeld. In het script staat letterlijk: 'Wielenga zit te wachten, zichtbaar minder zelfverzekerd'. Bespreek met de leerlingen hoe een filmmaker kan laten zien dat iemand onzeker is. Laat de leerlingen individueel opdracht 2A en 2B maken. Bekijk daarna samen videofragment 8 (Verdachte Wielenga wordt verhoord).

Vertel de leerlingen dat de dader nooit degene is van wie je verwacht dat hij de dader is. Zo houdt een krimi je tot de laatste scène in spanning. Laat de leerlingen individueel opdracht 3 maken. Bespreek de opdrachten daarna klassikaal.

Toon videofragment 9 (Ontknopingscène). Maak daarna klassikaal opdracht 4. Laat de leerlingen individueel opdracht 5 maken. Bespreek de opdracht klassikaal na.

Besteed tijdens deze les expliciet aandacht aan zoveel mogelijk woorden die in de lessen aan de orde zijn geweest. Vraag de leerlingen gericht naar de betekenis ervan.

Woorden

de krimi	= misdaadserie
de locatie	= plaats waar het verhaal zich afspeelt
het personage	= verzonnen persoon (voor een film, boek, toneelstuk)
de comedy	= verhaal gemaakt om mensen te amuseren.
de leader	= herkenningsbeelden en -muziek van een film of tv-serie
het fragment	= kort stukje uit een verhaal, film of boek
het kenmerk	= eigenschap, karaktertrek
het motief	= reden om iets te doen
de verdachte	= mogelijke dader
het scenario	= tekst die de inhoud van een film of tv-serie beschrijft
de acteur	= toneelspeler
de fictie	= verzonnen verhaal
de non-fictie	= echt gebeurd verhaal of voorval
de thriller	= spannend verhaal
de spionage	= geheime informatie stelen van een (politieke) tegenstander
de detective	= politieman met geheime opdracht
de eerwraak	= iemand iets ergs aandoen om de eer van de familie te redden

de wraak	= kwaad met kwaad beantwoorden
de collega	= iemand die hetzelfde werk doet of die bij hetzelfde bedrijf werkt
het vooroordeel	= mening die niet gebaseerd is op feiten
het feit	= wat echt gebeurd is
de mening	= persoonlijk oordeel
het argument	= reden waarom je een bepaalde mening hebt
de autochtoon	= iemand die in Nederland is geboren
de allochtoon	= iemand die uit een ander land komt of iemand van wie de ouders uit een ander land komen
de biografie	= korte omschrijving van een personage 'biografie' heeft voor scenarioschrijvers een andere betekenis: een korte samenvatting van de achtergronden en eigenschappen van een personage.

③ Nabespreking en afsluiting - klassikaal - 5 minuten

Besprek de les kort na. Waar ging het over en wat hebben de leerlingen geleerd?

Eventueel kunt u de leerlingen de B+ opdracht op werkblad 5 laten maken. Deze opdracht wordt bij voorkeur gemaakt naar aanleiding van een *Baantjer*-boek of een ander misdaadboek dat de leerling gelezen heeft. Zie hiervoor de speciale aanbieding achterin deze handleiding.

Les 6 Het hele verhaal: De Cock en de stuurloze moord

Doel

De leerlingen kunnen alles wat ze geleerd hebben, evalueren door de complete aflevering te bekijken.

De leerlingen kunnen het evaluatieverslag invullen en opnemen in hun fictiedossier.

Materiaal

Benodigde materialen voor deze les:

- videoband *B van Baantjer*;
- tekstbladen en werkbladen voor elke leerling.

Vorbereiding

Reserveer een televisie en videorecorder

Activiteiten

① Introductie - klassikaal - 1 minuut

Vertel de leerlingen dat ze nu de hele aflevering van *Baantjer* gaan bekijken. Na afloop vullen ze voor het fictiedossier het verslag op werkblad 6 in.

② Gehele aflevering van *Baantjer* bekijken - klassikaal - 50 minuten

Toon de hele aflevering van *Baantjer*.

③ Afsluiting - klassikaal en individueel - 5 minuten

Besprek het gehele project *B van Baantjer* kort na. Wat hebben de leerlingen geleerd? Wat vonden ze leuk? Wat vonden ze niet leuk?

Alleen voor gebruikers van *B van Baantjer*.

Bestel direct voor alle leerlingen
het nieuwste boek van A. Baantjer
met een speciale *Bazar*-korting van **15%**.

Kijk op www.bazarweb.nl.